SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/5027
Dok.nr:	26/29801
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	Johnny Kvalø
Dato:	25.09.2026

Tertialrapport 2-2026

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS -	Driftsutvalget	
PS - 089/26	Formannskapet	15.10.2026
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Økonomirapport per 1. tertial 2026 tas til orientering

Nye opplysninger

Formannskapet behandling - 15.10.2026 - PS-089/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag til vedtak , foreslått av Roar Wessel-Olsen, Høyre

Formannskapet utsetter behandlingen av PS 089/26 og sender saken tilbake til kommunedirektøren for supplering og oppdatering før ny politisk behandling. Formannskapet mener at rapporten, slik den foreligger, ikke gir et tilstrekkelig tydelig og helhetlig grunnlag for politisk styring og oppfølging, særlig innenfor rammeområdene samfunn, helse og omsorg og oppvekst, samt gjennomføringen av tidligere politiske vedtak.

Ved ny framleggelse bes kommunedirektøren særlig om å tydeliggjøre:

1. Status i rammeområdene: Vesentlige økonomiske avvik, årsaker, konsekvenser for tjenestene, forventet årsresultat og konkrete tiltak for videre oppfølging.
2. Politiske vedtak: En oppdatert oversikt over vedtak som ikke er ferdigstilt, med tydelig status, årsaker til eventuelle forsinkelser og forventet tidspunkt for gjennomføring.
3. Innsparing og omstilling: Hvilke vedtatte tiltak som er gjennomført, hvilke økonomiske effekter som er oppnådd, og hvilke tiltak som fortsatt gjenstår. Formannskapet ber om at en supplert og oppdatert rapport legges fram til ny politisk behandling så snart som mulig, og i god tid før behandlingen av budsjett og økonomiplan 2027 2030

Votering:

Utsettelsesforslag fra Høyre vedtatt

7 stemmer for (5 Høyre, 1 FRP og 1 SP)

2 stemmer mot (1 AP og 1 SV)

Formannskapet PS - 089/26 VEDTAK:
Utsettelsesforslag vedtatt

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder behandling av tertialrapport 2–2026 for Sortland kommune, herunder vurdering av økonomisk status per 2. tertial og behov for budsjettreguleringer i inneværende år. Tertialrapporten gir kommunestyret et oppdatert bilde av utviklingen i drift, sentrale inntekter og utgifter, status i tjenesteområdene, sykefravær samt behov for justeringer som følger av endrede forutsetninger og vedtatte omorganiseringer.

Saken fremmes for å sikre nødvendig innsikt til å utøve politisk styring og tidlig oppfølging av avvik, samt for å legge til rette for at kommunen så langt som mulig kan tilpasse driften til gjeldende økonomiske rammer. Rapporten viser samtidig at kommunen står i en svært krevende økonomisk situasjon, og at det er behov for tydelige prioriteringer og videre oppfølging gjennom året. Saksfremlegget er utformet ved supplering av kunstig intelligens og er etterfølgende kvalitetssikret.

FAKTA I SAKEN
2. tertialrapport per august 2026 redegjør for utviklingen i kommunens økonomi, tjenesteproduksjon, sykefravær, politiske vedtak og investeringer. Regnskapet viser per august et samlet merforbruk på 13,014 mill. kroner mot periodisert budsjett. Korrigert for mottatt utbytte på 5 mill. kroner fra Vesterålen energi og utvikling AS og feil periodisering for bruk av disposisjonsfond, er det reelle merforbruket anslått til om lag 9,8 mill. kroner.

Kommunens økonomiske situasjon er krevende. Likviditeten er svak, kassekreditten er økt fra 70 til 140 mill. kroner, disposisjonsfondet er brukt opp, og kommunen har begrenset handlingsrom til å dekke nye avvik. Oppdaterte prognoser tilsier samtidig at inntektene fra Havbruksfondet kan bli 8,6 mill. kroner lavere enn forutsatt i opprinnelig budsjett.

Rapporten viser også risiko knyttet til høyere renteutgifter, gjennomføring av vedtatte budsjettnedtrekk og behovet for varige omstillinger. Kommunedirektøren vurderer at det er nødvendig med innsparinger og strukturelle grep for å bringe driften i varig balanse og redusere risikoen for innmelding i ROBEK-registeret i 2027.

VURDERING
Tertialrapporteringen er en del av kommunens løpende styrings- og kontrollsystem. Rapporten bygger på regnskapstall og periodisert budsjett per 31. august 2026 og gir kommunestyret informasjon om økonomisk status, forventet årsutvikling og gjennomføring av vedtatte tiltak.

Rapporten omfatter kommunens sentrale inntekter og utgifter, finansområdet, tjenesteområdene, sykefravær, oppfølging av politiske vedtak og status for investeringsprosjekter. Avvik og prognoser er nærmere omtalt under de enkelte rammeområdene. Foreslåtte budsjettjusteringer skal bidra til at budsjettet i størst mulig grad samsvarer med forventet utvikling ved årets slutt.

Personalmessige forhold
Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd

Økonomiske forhold
Den økonomiske utviklingen viser at kommunens løpende utgifter fortsatt er for høye sett i forhold til inntektsgrunnlaget. Selv om deler av avviket skyldes periodisering og inntekter som er mottatt etter rapporteringstidspunktet, er den underliggende situasjonen alvorlig. Svak likviditet, høy gjeld, økte renteutgifter og manglende fondsreserver gjør kommunen sårbar for nye utgiftsøkninger og inntektssvikt.

Det er særlig usikkerhet knyttet til om rammeområdene klarer å gjennomføre vedtatte reduksjoner i budsjettrammene. Flere tjenester påvirkes samtidig av lovpålagte oppgaver, bemanningsbehov, sykefravær og enkeltvedtak som begrenser muligheten for kortsiktige innsparinger. Kommunedirektøren vurderer derfor at løpende oppfølging og korrigerende tiltak må kombineres med mer langsiktige og strukturelle endringer.

Kommunen skal i 2027 dekke inn udekkede beløp fra 2025 på til sammen i underkant av 10 mill. kroner for Sortland kommune og Kulturfabrikken Sortland KF. Dersom den økonomiske ubalansen ikke reduseres, er det betydelig risiko for at kommunen blir meldt inn i ROBEK-registeret. Dette vil innebære statlig kontroll med årsbudsjettet, krav om godkjenning av låneopptak og behov for en forpliktende plan for inndekning.

Kommunedirektøren anbefaler at tertialrapporten tas til orientering, at de foreslåtte budsjettjusteringene vedtas, og at arbeidet med varig omstilling gis høy prioritet i budsjett- og økonomiplan 2027–2030.

Folkehelse
Klima-, miljø- og naturforhold

KONKLUSJON
Kommunedirektøren anbefaler at tertialrapport 2–2026 tas til orientering, og at foreslåtte budsjettreguleringer behandles som nødvendig oppfølging av rapporten. Rapporten forsterker inntrykket at kommunen fortsatt har en utvikling som krever aktiv styring og tydelige prioriteringer, for å bringe budsjettet til et økonomisk driftsnivå. På bakgrunn av rapporten vurderer kommunedirektøren at Sortland kommune står i en situasjon hvor det ikke er rom for å utsette nødvendige økonomiske tilpasninger. Kommunedirektøren har også informert innad i ledergruppen at det for resten av året gjennomføres betydelig innskjerpinger i driftsrelaterte utgifter som kan påvirkes på kort sikt, slik som reise, kurs, møter, stillingskontroll og generelle innkjøp. Den økonomiske driftstakten inn mot 2027 er for høy, og det vil bli svært krevende og utfordrende og oppnå økonomisk balanse i kommende budsjett.

Vedlegg:
Tertial rapport august 2026